

Naročnina mesečno
25 Din, za inozemstvo
40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2030 — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Rimski govor

Govor italijanskega predsednika vlade v palači Venezia ob priliki osemletnice fašističnega pohoda v Rim spada organizirano v vrsto njegovih retričnih umetnih, ki jih je poklonil Evropi v Livorno, v Firenci in v Milanu. Kakor prejšnji, se deli tudi sedanjemu dva popolnoma ločena dela: enega, ki je namenjen samo italijanskim ušesom, in drugega, ki je naslovljen na zunanji svet, predvsem na države, ki imajo čast biti sosedje kraljevine Italije.

Ako primerjamo med seboj vse štiri govore, ki so vsi programatični — če smemo verjeti fašističnemu tisku — potem bomo najprej ugotovili, da je predsednik Mussolini posvečal vedno manj pozornosti zunanje-političnim problemom, medtem ko so notranje-politična vprašanja postajala deležna vedno večje nege. Kakšen Italiji neprijazen kritik, kar mi nismo, ker hočemo biti objektivni, bi iz tega lahko sklepal, da se zdi vodji fašizma za kakrat bolj važno, da okrepi notranjo moč svoje stranke kakor pa da načne polemiko z inozemstvom, katerega mu še izraža časov govorov v Livorno in Firenci ni prinesla preobilo lovorov. Notranja moč fašizma in tudi vera italijanskega ljudstva v odrešilno moč fašizma, oba napravita vtis, da sta v padanju, med tem ko zunanji svet motri sedaj Mussolinijeve govore ne sicer z brezbrzičnostjo, ker prihajajo od zastopnika velikega naroda, ampak z dostojno treznostjo, ki izvira iz prepričanja, da bi se Evropa znala braniti pred vsakim destruktivnim pokretom od katerekoli strani bi tudi prišel.

Nas seveda ne zanima toliko ono, kar je vodja fašistov imel povedati svojim pristajšem na jubilejni dan velikega zgodovinskega dogodka. Ob takih prilikah se obnovijo spomini na skupne zmage in na skupne prestane žalosti. Uspehi se primerjajo z zamišljenimi načrti. Poiščejo se napake, ideje in taktične, ki so krive neuspehov. Napravijo se novi trdni sklepi za bodočnost, upadli pogum se zopet dvigne, mlade moči se vtelesijo v gibanje, dajo se nove smernice, postavijo novi cilji. Zborovanje fašistov v palači Venezia je ta del programa tudi v najlepši harmoniji uresničilo, narod je bil navdušen ob bodrilnih besedah svojega vodje, ki je pri poslušalcih zapustil vtis, da je »fašistična Italija izvajala svojo najbolj blestečo zmago«, kot vznešeno piše naš kolega v Trstu. To je vse dobro in mi pristavljamo, da je tudi potrebno, ker je fašističen pokret rabil novega poleta po nekaterih nezaupanje zbujajočih dogodkih zadnjih 12 mesecev.

Mi bomo z veliko večjo pozornostjo brali oni kraiki del rimskega govora, ki je posvečen zunanji politiki. Tudi tam najdemo razveseljevalne točke. V Livorno in v Firenci je Mussolini, če so naši spomini še sveži, naslovil zelo neprijazne besede na našo zaveznico Francijo. Govoril je o legionih, ki vstajajo in ki neustrašeno pričakujejo svoje so-vražnike onstran alpskih velikanov. V Rimu je to poglavje izpuščeno. Treznost francoskih politikov, ki se niso pustili izgovoriti mirno nadaljevali z delom za varnost svoje domovine, je imela ta blagodejen vpliv, da Mussolini na tej strani ni več iskal neprijateljev fašistične Italije. Mi niti ne verujemo, da so mu to zmernost narekovali italijanski finančniki, ki iščejo posojila na francoskem trgu. To je brez dvoma vesela ugotovitev in evropski miroljubni bodo hvaležni Mussoliniju, da je odstranil eno negotovost, ki je kot mora ležala na celi Evropi.

Tudi njegove zahteve po reviziji mirovnih pogodb niso več tako brutalne, naj jih skuša utemeljiti s členi pakta Društva narodov, ki, mimogrede povedano, do sedaj ni še vžival posebnega spoštovanja italijanskega prvega ministra. Namigovanje na možnost revizije državnih meja v Evropi je tudi razumljivo za Italijo, ki se je postavila na čelo nezadovoljnih držav v Evropi. To so koncesije, ki jih mora dati na račun političnega položaja.

Vso našo pozornost pa zahteva čisto nov moment v italijanski zunanji politiki, katerega je Mussolini jasno izrazil, ko je rekel, da gospodarski položaj sili Italijo v miroljubno ekspanzijo proti podunavskim pokrajinam in proti orijentu in da leži ravno v tej gospodarski nujnosti razlog za njeno politiko prijateljskih zvez z Madjarsko, Avstrijo, Bolgarijo in Turčijo, da ne štejemo Albanije, ki je po pisanju pariškega časopisa postala italijanska prefektura. Mi moramo torej v bližnji bodočnosti računati s podvojenim pritiskom Italije v smeri proti Donavi in proti Istanbulu. To je dejstvo, ki mora nas Jugoslovane zadržati in nas strniti, ker se slučajno mi nahajamo na progi italijanske ekspanzije. Mi sicer z veseljem vzamemo na znanje, da bo to »prodiranje zgolj pacifiistično in se bo posluževalo pacifiističnih sredstev«, vendar nas ta obljuba ne sme uspraviti, dokler nimamo garancij, da tudi države, katerim Italija ponuja svoje prijateljstvo, pod pacifizmom ne razumejo isto, kot pa italijanski ministrski predsednik. A tudi Mussolinijev pacifizem nas navdaja s skrbjo, ker po njegovih lastnih besedah temelji na so-vraštvo. Delaj, sovraži, molči, to je nevarno geslo. Sovraštvo ni krščansko. Sovraštvo je bila gonilna moč poganstva Rima, v katerem vidi fašizem svoj

„Mussolini — naslednik Viljema“

Ducejev govor razburil vso Evropo — Celo desničarji odrekajo fašizmu vsako simpatijo

Francija

Pariz, 28. okt. z. Mussolinijev govor je odjeknil v tujakšjih krogih kot bomba. Levičarski tisk je bil vedno nerazpoložen proti Italiji.

»Echo de Paris«, ki je bil vedno naglašal potrebo prijateljstva in dobrih odnosov z Italijo, ugotavlja, da s sedaj med Italijo in Francijo nastali prepadi, ki jih diplomacija ne bo mogla premostiti. Zelo različni so vzroki, da je Mussolini baš v tem času potrdil svoje govore, ki jih je imel v Livornu, Firenci in Milanu. Mussolini je poskušil prestrašiti Francijo, moral je pa opaziti, da Francija ve svoje meje zavarovati. Radi tega hoče Mussolini še enkrat, in sicer pred sestankom razorožitvene konference pokazati Evropi, da se on noče meniti za razorožitvene sklepe, ako se pred tem ne izpolnijo italijanske zahteve. To njegovo zadržanje podpirata dve dejstva: 1. ženitev kralja Borisa in 2. možnost smrti Ahmed bega Zoga. Mussolini čuti, da so njegovi posli na jugu Evrope zadovoljivi.

»Le Petit Journal« naglašja, da zahteva Mussolini revizijo mirovnih pogodb, ne toliko v korist premaganih kakor le na korist Italije. Ne samo v Franciji, marveč tudi v drugih državah prevladuje prepričanje, da se Evropi s tem ne more koristiti, marveč se vse postavlja na kocko. Sicer pa versailski mir, predvsem pa statut Društva narodov nudi dovolj sredstev za preskušnjo pol. položaja.

»Republique« ugotavlja, da je Mussolini, preden se je poslužil pretenj, poskušil od francoske vlade dobiti finančno pomoč. Francoska vlada pa na njegove ponudbe ni pristala. Radi tega se je

Mussolini s posebno strogostjo obrnil proti Franciji. List dalje naglašja, da Mussolini pozablja, kako Italija nosi s svoje strani odgovornost za nepravilnost versailške mirovne pogodbe. Mussoliniju je treba jasno odgovoriti:

Francija odklanja vsako revizijo. Ako bi prišlo do revizije, bi Nemčija dobila nazaj svoje kolonije, torej bi jih zopet ne dobila Italija.

Senator Billiet zahteva v »Avenir«, da je vendar prišel čas, zamašiti Mussoliniju usta. Francija je pripravljena vse žrtvovati za mir, vendar pa ne bo raztrgala versailške pogodbe, samo da napravi veselje Mussoliniju ali Hitlerjevemu norcem.

Anglija

London, 28. okt. z. Mussolinijev govor komentira edino le »Daily Herald« in »Daily Express«. »Daily Herald«, MacDonaldov list, postavlja kot kontrast večerajšnji ratifikaciji londonskega pakta in Mussolinijev govor. List misli, da ni resne, kar govori Mussolini o vojnih pripravah. Pač pa je resno nasprotje: vojne priprave obstajajo in možnost vojne ni izključena. Nova Evropa je popolnoma sliena stari. Diplomatska borba za ustvaritev raznih zvez je v polnem teku, vojna mornarica in vojska sta v pripravljenosti. Vse to nas ne sme tirati v obup, marveč nasprotno v še večjo voljo za delo. Ako hočemo zagotoviti mir, je treba delo za mir podvojiti in ga izvesti brez ozira na vojno proti tistim, ki jo pripravljajo.

»Daily Express« izjavlja, da je Mussolini po-nevno pokazal, da je naslednik Viljema, ki je rad rožljal s sabljo. List pravi, da je v interesu Italije

in svetovnega mira, da Mussolini drži jezik za zobmi.

Nemčija

Berlin, 28. okt. z. Večerašnji Mussolinijev govor obravnava samo današnja »Germania«, organ državnega kanclerja dr. Brüninga in pravi, da predstavlja veliko presenečenje, ker je Mussolini zapustil svoje dosedanje rezervirano stališče nasproti fašistom in internacionalcem na evropskem horizontu. Nikoli ni bilo mogoče dokazati, da rimski fašisti finančno podpirajo nacionalno-borbene zveze Avstrije in Nemčije. Taki glasovi so se stalno iz Rima demantirali. Sam duce se do sedaj ni upal vtikati v notranje razmere drugih držav. 14. septembra smo že naglasili, da je radost, s katero je fašistični tisk pozdravil zmago nacionalnih socialistov v Nemčiji, torej dejansko neprijateljsko stranko, v najmanjši meri neprijateljski akt. Prisiljeni smo to trditev danes ponoviti. Čudimo se, da Mussolini danes misli, da je vstop 107 narodnih socialistov v državni zbor znaga fašističnega duha v Evropi. Mussolini je bil doslej realen politik, zato se čudne njegove sanje o zmagi v deželi razuma.

Romunija

Bukarešta, 28. okt. AA. Govor italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija je naletel v romunski javnosti na veliko nezadovoljstvo. Listi naglašajo vojni značaj govora, ki spominja na Viljema II. List »Luptac«, pravi da Mussolini zvenetka s sabljo. Večerni listi prinašajo obširne komentarje angleškega in francoskega tiska o Mussolinijevem govoru.

Nova preganjanja v Jul. Krajini

V Primorju deluje fašistična napadalna četa — Aretacije

Trst, 28. okt. II. Iz tujakšjih fašističnih listov izvevmo, da se je izvršil nov napad na »Novi list«, ki izhaja v Gorici. Po dobljenih natančnejših informacijah se je izvršil napad na sledeči način: Avtomobil, s katerim je bil odpravljen zadnji »Novi list« v Trst, je bil v bližini Opatije ustavljen od avtomobilista, ki je privozil v nasprotni smeri. Najprej je ukazal, da naj se ugasnejo vse luči, potem pa je ukazal, da se mu izroči vsa naklada »Novega lista«. Ko so bili vsi zaboji zmetani na cesto, je fašisti ukazal šoferju, naj vozi naprej proti Trstu. Pozneje so prišli novi fašisti in vzeli seboj zaboje, ki so vsebovali 6000 izvodov »Novega lista«. Vest o nočnem napadu se je razširila po Gorici v jutranjih urah in zbudila povsod veliko razburjenje. Gre za napad na avtomobil javne prevozne družbe, ki je od oblasti priznana, in kateri občinstvo izroča blago v prevoz. Občinstvo se ne glede na narodnost vprašuje, kam bo dovedla pot, ki so jo ubrali goriški fašisti pod vodstvom novega tajnika Avenantija.

Pripovedujemo, da se je v zadnjem času zopet pojavila fašistična »squader d'azioni« (napadalna četa), ki je že pred fašističnim pohodom v Rim str-

žabvala Primorsko. Torej je takšna skvadra izvedla drugi napad na »Novi list« ter istotako napad na glasbenika Lojzeta Bratuža. Ista je opustošila pisarno dr. Birse v Ajdovščini. Javnost dobiva vtis, da ni zadosti varna pred temi nepostavnimi napadi in da policija ne nastopa dosti odločno. Rimska vlada je »Novi list« dovolila, njen predstavnik ga cenzurira, a nazadnje lahko skupine mladičev preprečijo izdajanje lista. To je proti vladi. To je ilegalno. Javnost se vprašuje, kdo prav za prav ukazuje. Nekateri odgovarjajo, da vsi.

Nadalje izvevmo, da je goriška policija aretirala g. Ladija Drufovka iz Trsta, ker se je v neki goriški gostilni razgovarjal s svojo zaročenko v slovenskem jeziku. Drufovka je zaprt že teden dni. Policija mu dan za dnem obljublja, da bo izpuščen, toda v resnici ga drži naprej v zaporu. Rimska vlada je sklenila ukiniti s prihodnjim šolskim letom italijansko gimnazijo v Tolminu. V gimnazijskih prostorih se bo odprla kmetijska šola, ki je po mnenju vlade za Goriško bolj potrebna. Štirje od lanskim maturantov na tej italijanski gimnaziji so lani zbežali v Jugoslavijo.

Ministri v stiku z ljudstvom

O delu in smernicah vlade

Belgrad, 28. okt. m. Ministri Maksimović, Drinković in Radičević so imeli danes sestanek s prebivalstvom v Novem Sadu. Po govoru nekaterih uglednih meščanov o potrebah Novega Sada je železniški minister Radičević imel govor, v katerem je izjavil med drugim, da sedanjí režim pomeni po svoji iniciativi in po načinu, kako je nastal, anulacijo vseh dosedanjih front in zbiranje narodnih vrst v eno in edino fronto za kralja in domovino.

Govoril je o gospodarski krizi in obljubil, da bo tudi železniški resor pripomogel k njenemu omiljenju, da pa se ne sme preveč zahtevati glede ogromnih izdatkov za investicije, v katere so se že

doslej vložile težke milijarde, ki se pa ne rentirajo tako, kakor bi si mislili. Kar se pa samega zbora-vanja tiče, je treba prihod ministrov smatrati kot posledico naredbe z najvišjega mesta radi direktnega stika z ljudstvom in radi spoznavanja razmer med ljudstvom.

Za njim je govoril minister Drinković, ki je na kratko označil program vlade s temle besedami: Mir, delo in tolerantnost na znotraj in jačanje spoštovanja naše države na zunaj.

Prosvetni minister Maksimović je najprej govoril o narodnem zedinjenju in o velikem pomenu 6. januarja in 3. oktobra. Nato je govoril o objektivnosti in dobri volji sedanje vlade.

9 letnica fašistične ere

Rim, 28. okt. as. Devetletnica fašistične ere se je danes praznovala z vsem običajnim ceremonijelom. Na hiši, kjer so se l. 1919. zbrali fašisti k prvemu sestanku, so odkrili spominski ploščo. V vili Borghese je izročil Mussolini novim društvom, ki so pristopila k fašistom, posebno edicini 10.000 vojnih invalidov, nove zastave. V svojem nagovoru je stavil na navzoče vprašanje, ali hočejo braniti Italijo z orožjem v rokah, tako kakor so jo branili pred leti. Mnogi so mu odgovorili z navdušenim in gromkim: »Da!«

Prvič se je današnji dan praznoval v Italiji kot narodni praznik. Vse trgovine so bile zaprte in je kazal Rim povsem nedeljsko lice.

Poveljnik fašističnih udarnikov

Rim, 28. okt. AA. Poveljstvo nad fašističnimi udarniki je bilo poverjeno poslancu Scorzí. Novi poveljnik je s poročil predsedniku vlade Mussoliniju, da štejejo po enem tednu zadevni mladostni fašisti okrog 170.000 članov.

Dunajska vremenska napoved: Najbrže nekoliko bolj. Toda nestalno. Temperatura raste.

Pelegrinetti pri sv. Očetu in drž. tajniku

Rim, 28. okt. p. Nuncij na jugoslovanskem dvoru msgr. Pellegrietti je bil danes sprejet od Nj. Svetosti papeža. Avdiencia je trajala poludru uro. Nuncij je poročal o položaju katoliške cerkve v Jugoslaviji. Po avdienci je Pellegriettija sprejel kardinal Pacelli, s katerim sta se dolgo razgovarjala.

Napredovanja pri železnici

Belgrad, 28. okt. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja so na predlog ministra za promet napredovali pri direkciji državnih železnic v Ljubljani: za uradnika 4-I Franc Hojs sedaj 5-I in šef odseka, za uradnika 5-I Ivan Gapunac in Feliks Lenart, dozda 6-I, za uradnike 6-I Miroslav Buntug, dr. Leon Dekleva, inž. Riko Šapla dozda 7-I, za uradnika 1-II Maksimilijan Hubalek, Ivan Zorec, Ivan Podboj, Josip Božič, Andrej Matej, Martin Košut, Alojzij Kavsek, Josip Grilec, Fortunat Fink, Oroslav Ilesič, Josip Cerin, Josip Jenko, Franc Pustoslavšek dozda 12-II, Josip Vadnov, Franc Rožanc dozda 2-II, za uradnika 2-II Edm. Bevac, Anton Gostič, Mihael Rožanc, Janko Medved, Janko Vranjek, Viktor Jeruc, Alojzij Veber, Anton Jančič, Valentin Čebanec dozda 2b-II, Franc Visenjak, Viljem Klemenec, Franc Miler dozda 3-II; za uradnike 1-III Nikoleta Kusterc, Josip Pšeničnik, Vojteh Ceraj-Cerič, Josip Stariha, Josip Stojković, Franc Bišljan, Ivan Urh, Franc Dragani in Ludvik Deisinger dozda 2-III.

Petanjek ukradel 2,100.000 Din

Belgrad, 28. okt. z. V zvezi s poverbami v zagrebski davčni upravi je finančno ministrstvo odredilo, da se izvede natančna preiskava, ki jo bo osebno vodil načelnik oddelka za davke Pojič. Svoči je Pojič odpotoval v Zagreb, da bo pregledal blagajno in ugotovil pravo stanje v tej aferi. Zagreb, 28. okt. p. Preiskava o poverbah v zagrebski davčni upravi se nadaljuje neprestano. Zjutraj je sem prispel Pojič, ki je takoj začel s preiskavo. Ugotovil je, da je Petanjek oskodoval državno blagajno za 2,100.000 Din. Ni izključeno, da se bo v teku preiskave ta vsota še zvišala, ker bo preiskava trajala več dni. Za Petanjekom ni nobenega sledu.

Kostanjevica dobi davčno upravo

Belgrad, 28. okt. AA. S sklepom ministrstva financ se otvori v Kostanjevici za kostanjeviško srez srezka davčna uprava.

Vprašanje novega voznega reda

Belgrad, 28. okt. AA. Posvetovalni odbor direkcije državnih železnic v Ljubljani, bo imel v začetku prihodnjega meseca sejo, na kateri pride na dnevni red med drugimi vprašanji, ki se tičejo prometa vočbe, tudi predlog glede novega voznega reda. Zveza industrijcev v Ljubljani je poslala okrožnico vsem gospodarskim organizacijam v državi s prošnjo, da pošljejo konkretne predloge za stran novega voznega reda.

Za dvig kmetijstva

Belgrad, 28. okt. m. V kmetijskem ministrstvu razpravlja posebna komisija o racionalnem obdelovanju zemlje in kultiviranju žita. Ta vprašanja so važna z ozirom na naš izvoz žita. Ministrstvo je do sedaj inabavilo velike količine žita za jesensko setev, ki se bo razdelilo po okrajnih načelnikih, da se bo dosegla boljša kvaliteta žita.

Škof dr. I. Tomažič - novi stolni prošt v Mariboru

Od smrti blagopokojnega stolnega prošta dr. M. Mateka je bilo to mesto pri tukajšnjem stolnem kapitulju nezasedeno. Za stolnega prošta lavantinskega je sedaj imenovan pomožni škof dr.

Ivan Tomažič, 32 let deluje ljubeznivi in vedno prijazni dr. Tomažič v lavantinskem vinogradu Gospodovem z uspehom in trdno zaupajoč v milost božjo. Najvišje priznanje za vnebo in gorečnost, s katero je deloval za blagor lavantinskih vernikov, pa je prejel, ko ga je 18. junija 1928 imenoval sv. oče za pomožnega škofa lavantinskega z naslovom škofa bargalenskega, in pa sedaj, ko prevzema mesto stolnega prošta lavantinskega. Presvetlemu škofu želimo prav iskreno, da bi njegovo delovanje na novem mestu spremljal v obili meri blagoslov božji.

Velika nacionalna ekskurzija v Pariz

V dnevih od 15. do 22. novembra 1930 priredi »Jugoslovanski turizma« v Belgradu v sporazumu in pod vodstvom delegata belgrajske občine in odbora za odkritje spomenika hvalnosti francoski republiki veliko nacionalno ekskurzijo v Pariz in svačeno polaganje venca na grob francoskega neznane vojaka. Protektorat nad tem izletom je prevzel francoski vrhovni komisariat za turizem, tehnično vodstvo po Franciji pa francosko nacionalno združenje za turizem, ki bo sprejelo in prevzelo izletnike že na avstrijsko-švicarski meji, jih vodilo po Franciji in Parizu in spremilo čez Švicarsko do avstrijske meje. Program za ogled Pariza in okolice je sestavil po nalogu vrhovnega komisarja za turizem g. Tunot, predsednik Nacionalnega združenja za turizem v Parizu.

Ta spored nudi redko priliko, da izletniki v kratki dobi 4 dni in 5 noči spoznajo temeljito Pariz in njegove zanimivosti. Ljubljanski izletniki se pridružijo dne 15. novembra ob 20 na ljubljanski postaji in potujejo čez Jesenice—St. Veit, Innsbruck, Zürich in Belfort v Pariz, kamor prispejo 16. novembra ob 22.

Stroški so preračunani za udeležence iz Ljubljane, ki bi potovali v II. razredu, na 4650 Din, za potnike v III. razr. pa 3750 Din. V to vsoto je vračunano polovanje iz Ljubljane v Pariz in nazaj, prehrana med vožnjo in v Parizu, stanovanje v prvovrstnih hotelih, prevoz prtljage, vožnja z avtomobili, obiski gledališč, muzejev in zabavišč in vse takse in napitnine.

Interesanti se lahko prijavijo do 5. novembra 1930 v pisarni »Jugoturista«, Knez Mihajlova ul. 7, Belgrad (palača »Ruski car«). Vsak prijavitelj mora položiti do navedenega roka 1000 Din in najkasneje do 10. novembra poslati »Jugoturistu« od krajevne policijske oblasti vidiran potni list in eno fotografijo radi nabave francoskega in drugih tranzitnih visov. Iz prijaznosti sprejema prijave tudi mestni ekspedit v Ljubljani, kjer je tudi na vpogled podrobni spored potovanja.

Napredek naših planinskih vasi

Rateše—Planica, 28. okt.

Polagoma napredujemo. Prej neznačajna goraka vasica je postala znano in priljubljeno letovišče. Prebivalstvo se je začelo zavedati, da ima od letoviščarjev in ljubiteljev planin tudi kak dohodek. Da se more napraviti gostom boljše udobnost in prijeten užitek, se je vršil 26. t. m. ustanovni občni zbor letoviškega društva pod županovim predstvom v dvorani »Mlekarske zadruge«. Izvolil se je odbor, ki mu načeluje g. župan Jos. Pintbah in ki ima nalogo odstraniti nedostatke, ki motijo blagodejni mir, da bo uravnaval oddajo stanovanj in sploh skrbel za udobnost tujcem, ki posejajo naš kraj. V povojnih letih se je pri nas napravilo mnogo obkrožnega. Dosegli smo lasten kolodvor, napravili lepo široko cesto od kolodvora do vasi, napeljali vodovod z zdravno pitno vodo, uravljali hudournike, ki so ob vsakem naliču napravljali občutno škodo na vasi in po poljih, zgradili smo lepo veliko stavbo mlekarke zadruge, ogradili smo na italijanski strani obširen občinski pašnik in še mnogo drugih del. Vse to večinoma s tlako in državno podporo. To je obžudovanja vredna podjetnost in pridnost naših vaščanov. Neobhodno potrebna bi bila elektrika. Te se pa ne moremo kar na svojo pest lotiti veled zadostne vodne sile. V suhem vremenu hudourniki izgubijo svojo moč, od Dovjega, kamor je iz Završnice napeljana, je do nas daleč, štiri ure pešhoje, in v tem pogledu je tudi še daleč čas, ko bomo zamogli pritiskati na električni gumb. Letos je zima zgodaj potrkala na vrata. Preteklo soboto je ves dan snežilo, nasulo se je snega v ravnini 12 cm, po hribih ga je pa po pol metra. Z lahkoto so nekateri spravljali les s sanmi v dolino. Torej je idilična Planica zasnežena. In če bo pihal ostri sever, bo nudila za praznik Vseh svetnikov ljubiteljem zimskega športa dosti razvedrila.

Strašna povodenj v Slov. Krajini

Lendava pretrgala nasip - Kučnica udrila v hiše - Cigani na drevesih

M. Sobota, 27. oktobra.

Včeraj okrog desetih je zaropotal po mestu boben. V hipu je bilo vse na nogah. »Ledava je pretrgala nasip. Soboti preti povodenj« se je slišalo povsod. Može so pograbilili motike, lopate in so hiteli na usodno mesto. Ledava je drla ko mogočna reka. Razlila se je po okolici v takem obsegu, kakor ljudje ne pomnijo. Sreča v nesreči je bila, da je pretrgala nasip nižje Sobote in se je tako voda razlila samo po njivah in travnikih. V Soboti je udrila voda v Benkovo tovarno in v nekatere hiše ob obrežju.

Hujše so bile prizadete druge vasi. Obmejna Kučnica je tako rekoč podivjala. Bregove je voda prestopila že včeraj. Proti večeru je poplavlila nepregledna polja in travnike. Ponoči se je razlila že po Rankovcih in Vančavasi. V nekatere hiše je tekla voda skozi okna. Da se je polastil ubogega ljudstva strah in obup, ni treba naglašati.

Krog dveh po polnoči je dosegla voda cigansko naselbino »Pušča«. Ubogi cigani vso noč niso zatisnili očes, ker so se bali, da jih voda zdaj in zdaj prežene iz bornih koč. Ko so zagledali vodo, ki je vdrla v hiše in je vedno bolj naraščala, so zapustili ležišča in hiteli ven. Od vseh strani jim je šumela voda nasproti. Cigank so pograbile otroke in zbežale z njimi na neki vzvišeni prostor. Može so splezali na drevesa in so na njih čepeli do dneva.

Voda še sedaj narašča. Raztrgala je ceste in se vali po polju in travnikih proti Muri, ki je že tudi prestopila bregove in bližnjim vasem preti s poplavo. Od Crensovec proti Dolnji Lendavi se je razlil Črnec. V Trnju je vdrla voda v hiše.

Ljudstva se je polastil obup. Obilno deževje je že dosedaj naredilo mnogo škode, povodenj je povzročil pa še več. Mnogo setev je uničenih, drugi pa radi velike vode sploh sejati ne bodo mogli. Valed tega bo gospodarska kriza, ki je že sedaj kritična, mnogo večja.

Ljutomerska okolica kakor jezero

Ljutomer, 27. okt.

Velika povodenj v okolici Ljutomera, o kateri smo včeraj podrobneje poročali, je naredila mnogo škode. Polje je poplavljen, mnogo snopov ajde in prosa je voda odnesla, tikve — ne samo verzejske — so druga za drugo plavale po vodi, ceste so poškodovane, pota so razdrta, manjši mostovi so izginili. Tudi živali so trpele, posebno zajci. Zanimivo je bilo videti trepetajočega zajčka, kako je sedel na tikvi in z njo vred plaval po vodi. Ponekod je voda vdrla v stanovanja, v kleti in hleve. Danes je voda nekoliko padla, je pa še vedno velika. Okolica Ljutomera je morju podobna. Vremenik pa se še ni dvignil.

Ljubljana častita Češkoslovaški

Ljubljana, 28. oktobra.

Danes je slavila bratska češkoslovaška republika 12letnico velikega zgodovinskega dne, ko so Čehi in Slovaki z lastno močjo v vzajemnosti z vsemi zatiranimi narodi bivše avstro-ogrske monarhije in v vzajemnosti z narodi antante vrgli razlarm avstrijskega orla in si na razvalinah habsburške države zgradili lasten državni dom. Več stoletij stara želja in sanja Čehov in Slovkov se je izpolnila. 28. oktobra 1918 je minulo podaništvo in podložništvo in v tem enem dnevu so naši slovanski bratje na severu doživeli vso slast narodne svobode v lastni državi.

Vsako leto slavi Češkoslovaška z največjim sijajem obletnico tega velikega dne in z njo se radujejo vsi prijateljski in bratski narodi, dan, ki ga slave Praga, Brno, Bratislava in druga češkoslovaška mesta in kraji z vso radostjo, je tudi radosten dan za vsa mesta bratskih narodov in radosten dan tudi za Ljubljano, srce Slovencev, ki so bili po usodi in po medsebojni vzajemni ljubezni tako dolgo združeni.

Umevno je zato, da je Ljubljana proslavila glavni češkoslovaški narodni praznik z isto svečanostjo in z istim navdušenjem kakor češkoslovaški kraji sami. Raz vsa poslopja v mestu so vihrale zastave, jugoslovanske in češkoslovaške.

Od tri četrti na 11 pa neprestano do dveh popoldne se je vršila na češkoslovaškem konzulatu recepcija. Dolga vrsta odličnih dostojanstvenikov, zastopnikov oblasti in uglednih zasebnikov ter zastopnikov društev je prihajala čestitati. Med odličniki, ki so prišli čestitati, so bili knezoškofovi dr. Gregor Rožman, vršilec dolžnosti bana dr. Otmar Pirkmajer s soprogo, predsednik višjega dež. sodišča dr. Rogina, za vseučilišče rektor dr. Alfred Šerko in prorektor dr. Metod Dolenc, mestni poveljnik, brigadni general Popović z nas.

Praznik Kristusa Kralja med hrastniškimi delavci

Hrastnik, 28. oktobra.

Z belim snežnim plaščem so bili ognjeni vrhovi gora. Mrzlice in Kuma, ki obdajajo hrastniško kotlino. Uboga dolina, koliko pomanjkanja in bridkosti in stiske so morali to leto prestati tvoji otroci vsled brezposelnosti, te črne žene rudarjev! Temna resnost leži na vseh obrazih, ker še niso minili dnevi revščine in se kruh reže še bolj na malo, kajti dela se tedensko samo pet dni. Kdaj bo prišel dan, da bo dela zopet za vse dni in za služba za pomanjkanje trpeče otroke ter za odplačilo starih-dolgov, nastalih po prisilnem brezdelju.

V takih okoliščinah smo obhajali svoj prvi praznik Kristusa Kralja v naši zasilni delavski cerkvi Kristusa Kralja, v dvorani g. Logarja. Res je samo dvorana, kajti radi svoje revščine še žalibog nimamo cerkve, kakor bi je bil Kristus Kralj vreden, toda ljubezen delavskih žen. deklet in mož in njihova požrtvovalnost je odela dvorano v cvetje in vence, da je dehtelo kakor na vrtu in gaju. Saj so blage delavske žene iz hiše rudarskih upokojencev spletle same 110 m vencev. Oltar je bil odet v rdeče cvetje kakor za škrlatni plašč v čast in slavo Kristusa Kralja, kakor je oznanjal napis na obeh straneh oltarja. Prekrasen oltarni prt so poklonile Kristusu Kralju cerkvene pevke, katerega so po večini izdelale gđne štelka in Dorica Roglič in Justa Volavšek.

Prvo sv. opravilo je imel g. profesor Pavlič iz Celja, drugo bivši izseljeniški duhovnik, jezuit g. P. Lederhas. Z vnetimi besedami sta vžigala srca vernikov za ta praznik in vdanost Kristusu Kralju. Med sv. mašo je cerkveni pevski zbor zapel prvič v Hrastniku pesem delavcev Kristusu Kralju, marsejezo križanih bratov. Ginjenost je prevzela vse navzoče, ki je donela pesem o njih, ki jih kri žuljev boli, katerih upi niso ne banke, ne naslovi te zemlje, ampak kateri želijo samo Kristusu pravice in ljubezni, kateri vedo, da večno pe-

čelnikom generalnega štaba dravske divizije, polkovnikom Milčevićem, za mestno občino župan dr. Puc in podžupan, profesor Evgen Jarc, višji državni pravdnik dr. Graselli, vsi konzuli v Ljubljani zastopniki držav, svetnik Bajič, za rudarsko načelstvo ing. Strgar, za zbornico za TOI predsednik Ivan Jelačin in podpredsednik Ivan Ogrin, za Pokojniški zavod predsednik Vekoslav Vrtovec in ravnatelj dr. Sagadin, za Jugoslovansko-češkoslovaško ligo ravnatelj Rasto Pustoslavšek, za Jugoslovansko gasilsko zvezo starosta Josip Turk in predsednik kongresnega odbora Rihard Engelsberger, dvorna dama g. Frana Tavčarjeva, za Slovensko planinsko društvo predsednik dr. Fr. Tominec in Maks Hrovatin, za Glasbeno Matico predsednik dr. Vladimir Ravnihar, za Kmetijsko društvo ravnatelj Lah, dalje za akademsko mladino predsednik SSLU Šuklje, za UJU poverjenik Škulj, dalje so čestitali še razna društva, kakor Jadranska straža, Ruski kružok in Ruski Rdeči križ ter izredno številni drugi odlični zastopniki in zasebniki.

Gratulante sta sprejemala konzul dr. Resl in vicekonzul Cihelka, oba vidno radostno preseščena nad tolikimi dokazi simpatij, ki jih uživa bratska češkoslovaška republika v našem javnem življenju.

Zvečer ob osmih se je vršila v operi pred razprodanim gledališčem sijajna slavnostna predstava Smetanove »Prodane neveste«.

Na sijajen, res bratski način, je Ljubljana danes manifestirala svojo veliko ljubezen, spoštovanje in vzajemnost, ki jo čuti za češkoslovaško republiko. Geslo: »Zvestoba za zvestobo« ima še vedno svojo staro veljavo in jo bo obdržalo tudi v bodoče. Naj živi, naj se krepko razvija bratska češkoslovaška republika in naj bratje Čehi in Slovaki še dalje rasto v moči in v ugledu pred svetom!

sem bodo pele čiste roke, zlato srce. Mogočno doni stalen odpev v tej veličastni pesmi in kompoziciji g. Mava: Kristus z Golgoate, križanim je vodnik, Bog, ki vidi vse, on je naš tolažnik; mi smo Tvoji tisočkrat, Kralj, ki greš med nami, križani brat.

V večernem mraku se je pa zbrala množica nad 2000 vernikov razne starosti in razvila se je veličastna procesija z gorečimi svečami na Logu. Kakor bela cesta se je vila množica v vrstah ob navdušenem petju Kristusu Kralju. Stotine sveč so osvetlevala okna delavskih stanovanj, kjer je šel mimo sprevod. In ko je zažarel stolp zasilne cerkvice v umetni razsvetljavi mnogoštevilnih žarnic in balončkov, ter se je na strehi blestel križ v srebrnem sijaju luči, je iz višav nad cerkvico oznanjal napis v rdečem žaru: Slava Kristusu Kralju. To prekrasno razsvetljavo je z življenjsko nevardostjo montiral g. Elči Dolenc. V temno noč, razsvetljeno po vseh brezštevilnih plamenčkih, se je glasilo petje otrok v koralu, glaseč se: Kristus živi — Kristus kraljuje — Kristus zapoveduje. Za vsakim tem vzklikom je pa zadonel večglasen odgovor iz stotin otroških grl: Slava Kristusu Kralju. Po prihodu nazaj v cerkev je g. katehet Ratej, ki je lepo pomagal voditi procesijo, imel sv. blagoslov, naker se je z himno: Kristus mora kraljevati, peto gromčeje od vseh navzočih, zaključila slovesnost.

Tako smo pri nas delavci slavili v naši borni delavski cerkvi Kristusa Kralja pravice in ljubezni. Ali ste se pa kje drugje po naši domovini, ko ste obhajali ta veličastni praznik, kaj spomnili tudi hrastniških delavcev, ki trpijo pomanjkanje in bedo, pa hočejo vseeno postaviti svetišče delavcev Kristusu Kralju? Ako ne zaradi naš delavcev, pa vsaj radi Kristusa Kralja, pošljite kak dar cerkvenemu stavbnemu društvu v Hrastniku.

Saj: Dar za cerkev v Hrastniku, dal si Kristusu Kralju.

Akademiki, akademičarke!

Danes ob 2 popoldne je redna skupščina Akademске zveze. Ker je spored važen, prosim čim večje udeležbe! — Gg. starešine toplo vabljeni!

Za Ak. zvezo: Mirko Potokar, predsednik.

Št. Jernej na Dolenjskem

Prosilec za podporo cementa za napravo gnojšč v vednost in ravnanje sporoča okr. načelstvo v Krškem v dopisu z dne 18. t. m. sledeče: »Radi letošnjega neugodnega jesenskega vremena ki ovira vsa stavbna dela, kr. banska uprava to je sen ne bo več razposlala cementa za napravo gnojšč in gnojničnih jam. — Vkljub temu posamezniki, ki so zaprosili za jesensko napravo gnojšč in ki so dobili tudi že načrte od tukajšnjega kmetijskega referenta, lahko gradijo gnojšč s vojnim cementom. Po načrtu določeno množico cementa prejmejo naknadno v zgodnji pomladi istočasno s drugim prosilci. — Vsem drugim prosilec bodo izdelani točni načrti na licu mesta še v teku te jeseni, tako da bo za spomlad vse pripravljeno za gradbo. Obvestilo o zgornjem takoj vse interesen te, osobito pa one, ki so prosili za jesensko napravo gnojšč. — K temu pripominjamo, da je lansko leto ob tem času napravilo s podporo bivše ob samouprave okrog 30 posestnikov gnojne jame. Tudi za to jesen je bilo 36 prosilcev, od katerih pa še nobeden nima načrta, zato bodo morali čakati do pomladi.

Sejm. Ker je letos spomin Vernih duš na ponedeljek, bo živinski, konjski in kramarski sejem v ponedeljek po Vernih dušah, t. j. 10. novembra, na kar opozarjamo kupce in prodajalce.

0,75 kg težak krompir je zrasel na njiv posestnika in župana g. Frana Videta iz Zabovega. Lep uspeh naprednega gospodarstva je pripisovati gnojenju z umetnimi gnojili.

Umrla je v ponedeljek 72letna užitarica Zagorje Jožela iz Št. Jerneja, stara mati g. bogoslovca Cvelbarja. Dobra krščanska žena, počivaj v miru!

Povodenj ob Krki je zopet naredila z ož. mino veliko škodo. Ze po prvi povodnji so morali kmetovalci njive na novo posejati, in sedaj zopet nesreča.

Vijolicam na vrtu g. Turka Franceta iz Št. Jerneja tudi sneg ni škodoval. Še vedno cvetejo.

Hrastnik

Blagoslovljena družina. Družini rudarja Šusterja na Logu se je rodil devetnajsti otrok. Od vseh 19 jih živi še 15.

Umrl je v nedeljo g. M. Babič, v pokojni paznik in oče daleč okrog znanih Babičev. Zadnje dni je govoril, da hoče iti na dan vseh svetnikov na pokopališče na Dol, kar so mu domači odsvetovali. Božja previdnost je ustregla njegovi želji, tako bo pač na dan vseh svetnikov mrtev poleg groba svoje žene.

— PEGE —

odstrani takoj in brez sledu »Creme Orizol« iz vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Založba »Cosmochemia, Zagreb, Smičklasova 23. Telefon 49-99

Prva celotna izdaja!

Doktorja Franceta Prešerna

zbrano delo

Cena Din 40.—, eleg. vezana Din 55.—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

ZA BISERI

Blizu mesta Colombo so nedavno odkrili novo bisernišče in angleška vlada je pod svojim nadzorstvom dovolila izkoriščanje. Bisernišče leži severno od zgodovinske luke ob celinskem rtu.

Bilo je nekako ob petih zjutraj, pripoveduje H. Hemmer v »Germaniji«, ko smo sedeli pri predzajtrku na krovu lahke angleške vladne jadnice »Nautilus«. Morje je bilo mirno in se je v jutranji zori biserno svetlikalo. Ob obali se je vlekla dolga vrsta jadrnic — človek bi dejal, da se pripravljajo kaka zgodovinska regata. Kajti vse barke so bile po načinu svoje zgradbe in opreme stare vsaj tritisoč let. Kapitan je pripomnil, da so tu že pred tridesetimi stoletji lovili bisernice prav na tak način kakor še danes. Takrat so bili enkrat južnoindijski drugi ceylonski potentati, ki so dali nabirati bisere iz morskih globin. Mnogo kasneje so prišli Portugalci, in njim za petami, kakor vedno, Angleži. Danes ima ribarenje v rokah angleška vlada. Ona zapečati vreče z bisernicami. Ona plačuje potapljače. Ona prodaja na dražbi bisernice in zasluži pri vsakem lovu pol milijona rupij ali četrty milijona dolarjev.

Delo se začne. Na barkah je 25 do 30 mož posadke; od tega je približno polovica potapljačev, pravih bisernih ribičev. To so ali Arabci ali Tamili in nekaj malega Barjanov. Arabci so spretnejši. Tamili razburljivejši. Potapljači se po dva in dva spuščajo čez visoki in debeli ladijski rob. Nad vodno gladino globoko potegnejo vase sapo in si nataknejo na nos posebno pripravo, ki jim stisne nosnice, da ne more tihajati zrak in prihajati voda. Na dveh vrveh, ki jih drži in vodi potapljaški vodja, se spuste v globino. Noga ima na eni vrvi v oporo votel kamen, na drugi pa visi vreča iz ličja za školjke. Kot berači se potapljajo, kot kralji se dvigajo z zakladi. Petindvajset sekund ostajajo pod vodo, eden se je mudil celo dve minuti: imel sem uro v roki. Tod in tam se čuti poteg za vrv. To pomeni: Kvišku! Takoj nato se prikažeta iz vode dve ostrizeni, mišičasti, rjavi postavi, po katerih polze biserne kaplje morske vode, in lovita sapo. Nekaj je vmes tudi belobradih: potapljačji se starci. In v vrečah je videti nekaj umazano sivo-zeleno-rjavega: školjke bisernice: zaprte, kakor pesti hazardnih igralcev: v eni je zlato, biserno, blede zlato, solze Nereid

ne oprimejo kake skale ali tudi druge školjke, in jih polagoma ne obda trda lupina — školjka. Sedaj je živalica sama zase in ne mara poleg sebe v svoji ječi ničesar drugega živega ali neživega. Če se pa vendar kako tuje telo, morda peščeno zrnce neskončnega morja ali predrzen črviček ukrade v njeno domovanje, potem ga takoj strogo loči od sebe in zazida v večno samoto in smrt: obda ga z izločkom, ki se strdi, okameni, izpremeni v čudovit sarkofag: biser.

Ko se lov enega dne konča, se razvije resnična regata: barke tekmujejo med seboj, katera bo s svojimi zapečatenimi vrečami preje dospela do bisernih skladišč, kajti tamkaj po vrsti sprejemajo plen in dajejo plačilo: tretjino plena (od česar pa odpade precej na račun raznih stroškov, kar pa kapitan preje ni bil omenil).

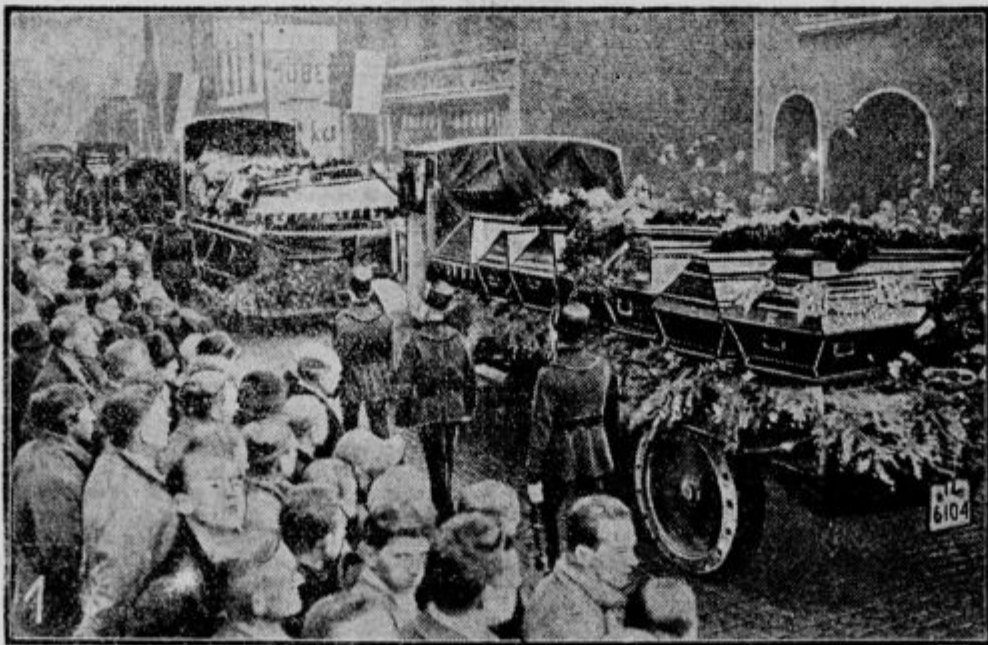
Silna je slika zvečer, ki se razvije na sodnem dvorišču v Colombu. Tu sede bradat, rjavi trgovci z zviti obrazi, gotovi sebe in svoje kupčije, ki jih na njihovem potu za zlatim teletom ne zadrži nobena reč. Za tisoč školjk petinštirideset rupij, petinpetdeset, petinšesestdeset prvič, drugi in tretji! Vzemi in pojdi, vladi ni za bisere, marveč le za denar. Lov ob slabem, vihnem vremenu teh dni je že vrgel šestnajst milijonov školjk, ki so romale na dražbi v rjave roke in bodo iz njih romale dalje po revnem Jutrovem, na bogate knežje dvorce, v pisane bazare, v skrite predalčke in skrinjice vseh delov sveta kot najdragocenejši, najizbranejši, najzaželenejši nakit žena vseh narodov.

Zemljevid k novi rudniški nesreči v rovu Maybach pri Friedriehsthalu (Saarsko ozemlje). Žrtve znašajo 115 mrtvih.

Nov spor med chikaškimi roparji

Chikaška roparska tolpa, ki ji poveljuje prosluli Al Capone, je te dni spravila s poti enako proslulega poglavarja nasprotnih roparske družbe — Jožela Aiella. Nasprotniki so v bližini Aiellove palače na North-Kolmarski cesti postavili strojnico in čakali, da je prišel Aiello, namenjen z doma, na cesto, ki je bila tedaj prazna. Navzoč je bil le šofer, ki je z vozom prišel po Aiella. Ta edina priča pravi, da je videl v bližini le tri sence; ko se je prikazal iz hišnih vrat Aiello, je začela ropotati strojnica in tisti hip se je Aiello že zvrnil na tla. Šofer je hitel na policijo, ki je našla Aiella že mrtvega. Truplo je bilo dobesedno preluknjano: šestdeset krogel je šlo skozenj.

Pogreb alsdorfskih žrtv.

V Bukovini manjka duhovnikov

V Bukovini je velika stiska zaradi pomankanja katoliške duhovščine. Po vaseh s 1000 prebivalci imajo le enkrat na mesec službo božjo, ker so po 10—12 km oddaljene od najbližje farne cerkve. Otroci doraščajo sredi nekatoliških prebivalcev brez katoliškega pouka. Posamezni duhovnik pastiruje 13.000 vernikom, od teh jih ima 4000 v lastni fari in po 3000 v treh sosednjih farah. Po vojni je umrlo doslej 20 duhovnikov, novomašniki pa so bili samo trije. Duhovna stiska katoličanov je tem večja, ker oblastva pritiskajo na odpad in zvestim katoličanom ni z rožicami postlano.

Prohibicijsko sodišče v stiski

Na prohibicijskem sodišču v Newyorku se je v teku letošnjega poletja nagrmadilo nad 3000 obtožb. Če bi hoteli vse te slučaje na redan način obravnavati, bi jih rešili komaj v nekaj letih. Judge Woolsey, prohibicijski sodnik, si je zato izmislil drugo pot. Dal je vsem obtoženim grešnikom naznaniti, da bodo obsojeni, če krivdo prostovoljno priznajo, vsak samo na 25 dolarjev globe. Že prvi dan se je 300 obtožencev priznalo za krive; z ostalimi upajo opraviti do konca tega meseca.

Aiello je bil doma iz Sicilije; ko je bil umorjen Toni Lombardo, je postal edini in neomejeni ukazovalec tako imenovanega »Nord-cluba«, zločinske organizacije chikaških nižin. Za pomočnika si je izbral Bugsa Morana in Jacka Zuppa, ki se je pečal posebno z zvodništvo. Zuppa so nasprotniki že pred nekaj časom ustrelili; sedaj je prišel na vrsto še Aiello. Al Capone je v zagrizeni medsebojni borbi obeh največjih chikaških roparskih tolp ostal zmagovalec.

Sovraštvo med Aiellom in Caponejem je bilo nastalo v tekmi za predsedstvo »Union Sizišana«, ki je najpomembnejša italijanska zločinska organizacija v Chicagu. Njen zadnji predsednik je bil Merlo, ki je nedavno umrl. To je bil v teku zadnjih dvajset let edini izmed predsednikov te roparske organizacije, ki je umrl naravne smrti.

Aiello je bil vodja nešteti zločinskih podjetij, toda oblast mu ni nikdar mogla do živga, ker je vedno doprinesel svoj alibi. Kakor Capone je tudi Aiello zelo ljubil razkošje in sijaj. V Evanstonu je imel krasno vilo. Njegovi dohodki so bili bajni in je trošil za osebne izdatke na stotisoče dolarjev na leto.

Njegova nasilna smrt je povzročila med chikaškim prebivalstvom veliko razburjenje, ker je brezpogojno pričakovali, da ga bodo njegovi zvesti podložniki maščevali in začeli proti nasprotni družbi novo vojno. Pri tem pa vedno trpi tudi miroljubni del prebivalstva.

Kaj skriva Sahara

Afriški raziskovalec Bernard le Pontois, ki je že opetovano prepotoval »crni« del sveta, se je pred par dnevi zopet odpravil v notranjost Sahare. Topot hoče po puščavi nabirati orožje in orodje, ki ga bodo razstavili na predgovinskem oddelku pariške kolonialne razstave leta 1931. Ti predmeti naj podajo sliko o življenju in kulturi davno izumrlih narodov in ljudstev, ki so po računih arheologov obljudevali Saharo, ki je bila takrat še plodna pokrajina, pred približno 12 do 15 tisoč leti. Bernard le Pontois potuje s petimi ali šestimi tovariši in ogromnim avtomobilom, s katerimi namerava križema prepotovati Saharo. Potovanje bo trajalo približno pet mesecev in bo ekspedicija ves t čas po radiu zvezana s Francijo in celim izobraženim svetom. S seboj imajo tudi dva filmska aparata za fotografiranje peščenih valov, živali, posebno pa življenja po puščavi raztresenih črnih plemen. Stroške za ekspedicijo je prevzela francoska država, vrhovno vodstvo pa je v rokah mednarodnega instituta za antropologijo.

Vzgojne in družinske revije

Vrtec — Angelček. — Koliko zvestih prijateljev imata med našo mladino oba najstarejša njena lista! Vsaka nova številka pa ji hrani tudi zvestobo ter ji poklanja iz neizčrpnih svojih zakladov vedno novih in svežih darov. Slike, pesmi, povestice, vse, česar mladina potrebuje in kar želimo, da bi imela, vse najde odraslejši otrok v »Vrtcu«, drobnejši v »Angelčku«. Tretja letošnja številka je pravkar izšla, a je njena vsebina preveč bogata, da bi jo mogli vso tu navesti. Omenimo naj le iz »Vrtca« lepo balado Janka Samca »Smrt v Barkovljah«, iz »Angelčka« pa Fr. Rojčev spis »Na počitnicah pri stricu«. — Mladina in prijatelji mladine — sežite po svojem listu! »Vrtec« s prilogo »Angelček« (10 števk) stane za leto 1930/31 Din 22.—, »Angelček« sam Din 8.—.

»Bogoljub« za november 1930 — če posvečen 100 letnemu jubileju čudodelne svetinje Marijine. Razprave: Brezmadežna — veliko znamenje za naše dni. (A. Košmerlj.) — Marijina svetinja. (Dr. Fr. Jaklič.) — Ali hočeš zaklad? (Dr. J. Zagar, M.) — Družba otrok Brezmadežne Device. (Lovro Sedej, C. M.) — Pesem: Ob stoletnici čudodelne svetinje, Zahvala za čudodelno svetinjo. (Gr. Mali.) — Na evetih kravih. (V. Cadež.) — Tonček, božji otrok. IV. (A. Orehek.)

Na Marijinih potih: Kakor za ogledalo. 11. Dvakrat ozdravljena. (J. Langerholz.)

Na cilju: Zgodbe krščanske matere. (J. Pucelj.)

Iz življenja Cerkve: Po svetu, po domovini — Marijine družine. — Razno.

Dobre knjige. — Za življenje. — Odgovori. — Odpusti. — Zahvale. — Prošnje. — Dopisi.

Petero lepih slik v bakrotisku kot ilustracije razprav.

»Bogoljub« stane letno 20 Din in je — če vpoštevamo dragoceno opremo s slikami — najcenejši nabožni mesečnik, namenjen krščanskim družinam in Marijinim družbam.

»Kres« št. 8. — Najnovejša številka tega lepo razvijajočega se lista prinaša v spomin na desetletnico koroškega plebiscita članek »Ob desetletnici«, ter »Dežela jezer in gor« z nekaterimi podobami s koroške zemlje. Dalje objavlja »Iz okrožnice papeža Pija XI.« poglavje »Cerkve, država in vzgoja«. Lepa povest Fr. Jakliča: »Janez z Visokega« se nadaljuje (17.—19. poglavje). Franjo Neubauer je prispeval svežo pesmico »Spomini vsem pojo«, a po znameniti Smilesovi knjigi je priredil Anton Anžič poglavje »Dolžnost izpolnjuj«. — Po urednikovi besedi sledi pester drobiž in naznanila novih knjig. »Kres« velja letno Din 25.—. Uprava: Ljubljana, »Ljudski dom«.

»Družina«. — Pravkar je prispela 10. letošnja številka »Družine«, ki izhaja v Gorici. — Na prvi strani prinaša reprodukcijo slike talentiranega Ivana Carga: Podoba študenta, gotovo eno najuspešnejših njegovih del iz poslednjega časa. — Ivan Pregljeva povest »Magister Anton« je v tem zvezku končana. Članek »Slav« pojem tihi deželi« je vreden opombe radi stvarnega, lepega sloga. Nekaj pesmi je prispeval mladi Mirko Avsenak: »Novembarska anoklipa«, »Snež«, »Himna belih cest« in »Kapljice«. — Vesela B. Kynejeva povest iz ameriškega življenja »Denarja ko listja« se še nadaljuje. Tudi krajšo prozo je objavil M. Avsenak: »Lučka v Betlehemu«, a Peter Butkovič-Domen je prevedel sijajno kratko povestico znamenitega francoskega romanopisca Henryja Bordeauxa: »Cudež o mrazu in gorkoti«. Drugega gradiva, ki bo čitateljem radi izredne pestrosti gotovo zelo ugajalo, ima »Družina« še veliko. Omeniti pa je treba še dve reprodukciji iz naše sodobne likovne umetnosti: Franc Kralj: »Vaška slika« in delo nadarjenega mladega kiparja Borisa Kalina: Mati.

Ljubljansko gledališče

Drama.

Začetek ob 20 zvečer.

Sreda, 29. okt.: RAZBOJNIKI, Red D.

Četrtek, 30. okt.: Zaprt.

Opera.

Začetek ob 20 zvečer.

Sreda, 29. okt.: Zaprt.

Četrtek, 30. okt.: MOČ USODE. Premijera. Red C

Mariborsko gledališče

Sreda, 29. okt.: Zaprt.

Četrtek, 30. okt. ob 20. uri: DNEVI NAŠEGA ŽIV. LJENJA. Ab. B.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 29. oktobra: Opoldanski program odpade. — 18.30 Plošče. — 19.00 Dr. N. Preobražensky: Rusčina. — 19.30 G. Mile Klopčič: O kitajski narodni liriki. — 20.00 Zabavno čtivo. — 20.30 Jugoslovanski večer, prenos iz Zagreba. — 22.30 Casovna napoved in poročila.

Četrtek, 30. oktobra: 12.15 Plošče (Slovenska in plesna glasba). 12.45 Dnevne vesti. 13. Cas, plošče, borza. 17.30 Otroška ura, ga. Gabrieličeva. 18. Radio orkester. 19. Prof. Mirko Rupel: Srbohrvaščina. 19.30 Dr. Valter Bohinec: Geologija naše zemlje. 20. Pero Horn: Vzgoja otrok. 20.30 Pevski koncert zbora »Ljubljana«. 21.30 Religiozna glasba, izvaja Radio orkester. 22.30 Casovna napoved in poročila, lahka glasba.

Drugi programi

Četrtek, 30. oktobra.

Belgrad: 12.45 Opoldanski koncert Radiu kvarteta. 20.30 Prenos iz Ljubljane. 22.45 Koncert balalajk. — Budapest: 10.05 Koncert orkestra. 16. Nabožna glasba. 17.40 Ogrske pesmi v spremstvu ciganskega orkestra. 20.30 Koncert angleške pevke Dorst. Moulton. 21. Lahka glasba nato ciganski orkester. — Dunaj: 12 Opoldanski koncert. 15.20 Plošče. 17.30 Mladinska ura. 19.35 Zabavni koncert. 21. Ljudski večer: Jesen v glasbi in pesmi. Milan: 12.15 Opoldanski koncert. 17. Plošče. 18.30 Vesela glasba. 21. »Manon«, opera: Massenet. — Prag: 20. Koncert. 22.20 Orgel koncert. — Langerberg: 13.45 Opoldanski koncert. 17.30 Popoldanski koncert. 21. »Mati zemlja«, drama: Mat Holbe. — Rim: 17. Koncert. 20.33 »Domovina zvončkov«, opereta (Ranzeto). — Katovice: 12.10 Plošče. 12.35 Koncert za šolsko mladino. 16.10 Plošče. 17.45 Ljudski koncert. 20.30 Lahka glasba. 22.15 Koncert solistov. 23. Glasba. — Mor. Ostrava: 11. Ljudska glasba. Plošče. 16.30 Koncert orkestra. 18. Koralni koncert. Plošče. 18.35 Ljudska glasba. Pesmi. Recitacije. 19.20 Poljski večer. 19.50 Prenos koncerta iz Prage. — Leipzig: 16.30 Radio koncert. 19.30 Vesela glasba. 21. Slušna igra.

Egiptovski kralj Fuad.

— morskih deklic, druga je prazna. Eden je nabral veliko, drugi malo bisernic, eden počiva, drugi se takoj zopet potopi, in zopet in zopet: saj leži v globini nagrada, zaklad. Suženj potapljač, za njim, dvigni ga!

»What about sharks?« prasha kapitanova žena. Da sharki — morski volkovi so zelo obzirni. Pravzaprav se jih nihče ne boji posebno. V prejšnjih časih so bili »čarovniki«, ki so s svojimi čarovnijami krotili morske zveri ali vsaj mislili so, da jih krote. Danes se potapljači pogumno spuščajo pet, osem, devet sežnjev globoko. Le nekateri med njimi nosijo za vratom ali na laktech amulete, izreke iz korana, ki naj jih obvarujejo pred morskimi pošastmi.

Bisernica se plodi dvakrat na leto; ličinke plavajo po morju, dokler se s pomočjo tipalnic

Bivši finski predsednik Stahlberg, ki so ga bili nasprotniki ugrabili in odvedli, ob povratku na Finsko.

FORD

Town-Sedan Din. 68.750—

zopet znižane cene!

Zvest svojemu principu, nuditi publiki ugodnosti, dosežene pri konstrukciji svojih proizvodov, je Ford vnovič znižal cene svojim vozilom.

Skoraj dnevno se uporabljajo v Fordovi tovarni nove metode v konstrukciji. Skoraj dnevno se izboljša konstrukcija Fordovega voza, katera zopet zviša svojo vrednost.

Pred leti je obstojala splošna misel, da mora biti blago izdelano v velikih serijah, brez posebne vrednosti. Ford je dokazal, da to ni resnica in producira danes **33% vseh avtomobilov na svetu.**

Kakovost Fordovega materiala je neprekosljiva, sposobnost in ekonomičnost Fordovih vozil so postali splošno znani.

V Vašem interesu je, da obiščete pred nabavo voza najbližjega Ford zastopnika ter si oglejte od Vas željen voz. Napravite brezobvezno in brezplačno

poizkusno vožnjo. Potem primerjajte. **Priznali boste, da je Ford kvalitativno voz, z najnižjo ceno.**

* * *

Nekatere prednosti Forda:

Izredno močan motor z niskimi obrati — nenavadna okretnost — bliskovita akceleracija — čez 100 km na uro — 10—12 litrov bencina na 100 km — močne neslišne šestere zavore — jeklene karoserije v okusnih barvah, triplex steklo v vetrobranu — jeklo, katero ne rujavi, nenavadno število krogličnih in valjčnih ležajev — precizijsko delo visoke kakovosti. Houdaille amortizerji — Ford material — Ford service.

* * *

Cene za plačilo v gotovini, s 5 jeklenimi kolesi s pnevmatikami vred, s prednjim in zadnjim odbijačem, franko skladišče vsakega zastopnika v Jugoslaviji. Izprememba cen brez prednaznanila pridržana.

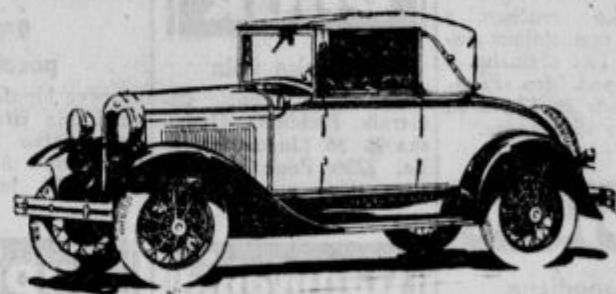
Tudi cene Fordovih tovornih vozov so znatno znižane

LINCOLN Fordson

FORD MOTOR COMPANY

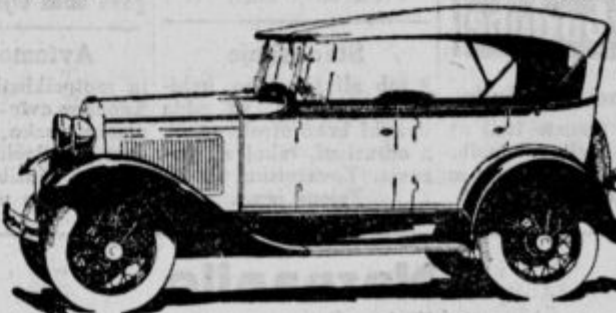
Cabriolet

Din. 67.000—

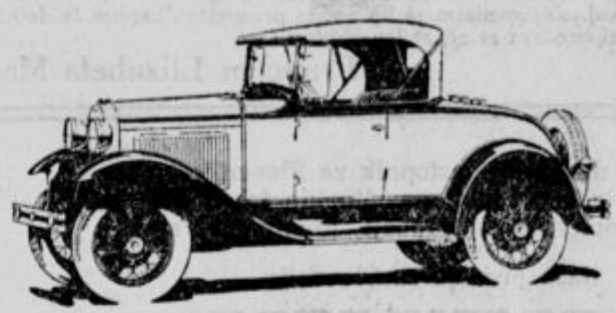
Phaeton

Din. 51.500—

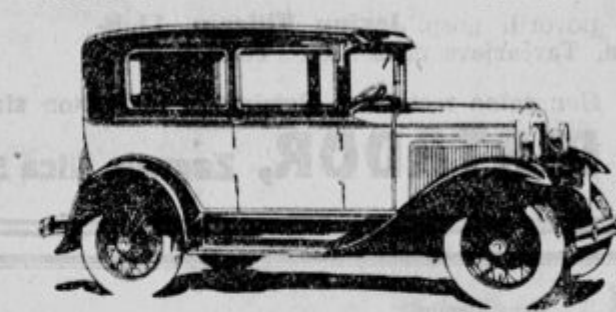
Roadster

Din. 50.500—

Tudor-Sedan

Din. 54.500—

Standard-Coupé

Din. 55.000—

Sport-Coupé

Din. 56.000—

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din.

Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsakogleda treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček. račun Ljubljana 10.349. Tel. št. 23-28.

Službe iščejo

Kovaški pomočnik
išče službo za takoj. Naslov: Jože Medle, Velike Brusnice p. Novem mestu.

Gospodična
išče službo kot vzgojiteljica. Vešča slovenskega in nemškega jezika, službo nastopi takoj. Naslov v upravi pod št. 12.315.

Mehanič
vsestransko izvežban, s 13 letnim samostojnim delovanjem išče službo. Ponudbe pod šifro »Prvo vrstna moč« št. 12.196 na upravo »Slovenca«.

Objave

Gospodična
simpatična — izučena v knjigotiskarski stroki in muzikalijah, se prosi, da se javi z opisom na upravo pod »Muzikalije« 12.326.

Službodobe

Sprejme se hišnik
kateri se razume tudi na vrtnarsko delo. Ponudbe na upravo pod »Hišnik in vrtnar«.

Dva zidarja
vajena dela v kamnu — sprejme ing. Dukič in dr., Ljubljana, Aleksandrova c.

Dekle
pošteno in pridno, čedne zunanosti in lepega vedenja, ki ima veselje do otrok in vseh gospodinskih del, sprejme takoj 4 članska obitelji v Ljubljani. Ponudbe na upravo pod »Dobra služba«.

Pouk

Šoferska šola
prva oblast. konc., Čamernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugoauto). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Stanovanja

Dvoje stanovanj
z 2 sobama in z vsemi pritliklinami oddam po zelo zmerni ceni s 1. novembrom v Zeleni jami, Prešernova ulica 15.

Stanovanje
2 sob ali z 1 sobo, kuhinje in pritliklin, se odda stranki brez otrok event. z odraslimi, takoj ali pozneje. Tovarniška ul. 21, Zelena jama.

Vnajem

Gostilna
na prometnem kraju razpotja, 20 min. od postaje, se odda v najem po ugodni ceni. Proda se tudi z inventarjem vred v dobrem stanju. Poizve se pri Ignac Emeršič, Sp. Breg št. 76, Ptuj.

Denar

9% posojilo
na prvo hipoteko ali konvertiranje iste — nudi Upravištvu »Merkur« — Ljubljana, Selenburgova ulica 6-II., telefon 30-52.

Kupimo

Vrednostne papirje
srečke, obligacije, delnice kupuje upravištvu »Merkur«, Ljubljana, Selenburgova ulica 6-II., tel. 30-52.

Avtomobilisti
in motociklisti pozor! — Kupujem avto- in motorne plašče, vsake količine. — Just Gostinčič, meh. delavnica, Maribor, Tattenbachova ulica 14.

Pišite takoj po veliki brezplačni **KATALOG** lovarne glasbil, gramofonov in harmonik **MEINEL & HEROLD** prodajna podr. MARIBOR št. 102-B in tudi Vi boste imeli dobro godbo in veselje v hiši

Posestva

Posestva
lepa, velika in mala, v nizini ali na hribu, kakršno si pač kdo izbere, napredaj. Poleg tudi lepa polja in travniki, sadonosniki in gozdovi. Interesenti naj se zglase pri: Pavel Sedovniku, Vir, Dravograd.

Vilo
blizu Stadiona, dvostanovanjsko, z velikim vrtom, z vsem komfortom in stanovanjem za hišnika, prodam. Pogoje in naslov pove g. dr. Janž Novak, advokat v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 3.

Prodamo

Žaganje in drva
odpadek od parketov oddaja v vsaki količini parna žaga Lavrenčič & Ko, Ljubljana, Vošnjakova ul. 16, za gorenjskim kolo-dvorom.

Graham moka

se zdravniško priporoča ljudem, ki trpijo na prebavi in vsem, ki uživajo veliko mesa. Razpošlila po 5 kg za 40 Din po poštenu povzetju Pavel Sedej, umetni mlin, Javornik, Gorenjsko.

Prodaj več vagonov vezanega, sladkega, napol sladkega in konjskega

sena

Nadalje prodaj 1 vagon prvovrstne otave — Vprašnje: I. Innocente, Postumia Grotte - Italia. Naicenejša izposojevalnica

dr. Ivan Pregljevi izbrani spisi

izmed sodobnih književnih izdaj so

priznana tako po vsebini kakor po opremi na prvem mestu.

Vsak zvezek stane broširan Din 45 — elegantno vezan Din 60.—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Volna, bombaž,

nogavice in pletenine v veliki izbiri pri Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ul. 4 in Stari trg 12.

Puhasto perje

čisto čehano po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg, čisto belo gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg. Razpošljam po poštenu povzetju. L. BROŽOVIČ — Zagreb, Ilica 82. Kemična čistilnica perja.

Glasba

Rabljene instrumente
za tamburaški zbor kupimo. Ponudbe z navedbo cene na Prospektno društvo »Vodnik« na Koprivniku, p. Bohinj, Bistrica.

Philipsov jubilejni pianino

s petletnim jamstvom dobite edinole pri Minki Modic, Cojzova cesta 9.

Klavirji

Svarim pred nakupom navideznega blaga cenih klavirjev!

Kupujte na obroke od 400 Din

prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster, Höpfl, Stingl original, ki so nesporno najboljši (lahka, precizna mehanika). Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Glasbene Matice

Alfonz Breznik

Mestni trg 3.

— Vprašnje: I. Innocente, Postumia Grotte - Italia. Naicenejša izposojevalnica

Pianine, orgle,
harmonije, piščali in ventilatorje za orgle izdeluje najceneje Anton Dornič, izdelovatelj orgel, Radovljica.

Obrt

Tapetniške obrti
vsa dela, popravila, izvršuje najceneje F. Novak, tapetnik, Maribor, Slovenska ulica 24.

Jože Prelesnik
nasl. Drobnič, lesna trgovina in založba drv, Ljubljana VII - Janševa ulica (Šiška) - Sporočam svojim cenj. odjemalcem novo telefonsko številko 33-89 in se priporočam.

Modroce

vrhne iz la atrika močno blago Din 260.— mreže - posteljne odeje e žimo - cvilih najcenejš kupite pri

Rudolf Sever

Ljubljana, Marijin trg 2

Telefon 2059

Premog suha drva
Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Železnato vino

lekarne Dr. G. PICCOLI-ja v LJUBLJANI krepeča oslabele, malokrvne, odrasle in otroke.

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri A. & M. ZORMAN Ljubljana, Stari trg št. 32

Lanene tropine

in druga krmila nudi naicenej v elektronski leta in moko. A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24.

Za trl premog suha drva ali koks
kličite tel. 2056 oz. naročite v Wolfovi 1 pri Dom. Čebin

Modroce

peresnice, otomane, divavane (patent), fotelje, salonske in klubske garniture dobite najsolidneje pri

SAJOVIC

Ljubljana, Stari trg 6

Čitajte in širite »Slovenca«!

Vodni mlin s turbino

na tri tečaje, vse v najboljšem stanju, prodam v bližini Celja. — Poizve se pri podružnici »Slovenca« v Celju.

Pozor peki in trgovci

Najboljša gornjebačka moka prvovrstne marke

DESIDER FORGACS

Honigov paromlin na valjke Bačka Topola

zmleta iz same čiste gornjebačke pšenice.

Zahtevajte ponudbe od »Gospodarske zveze« r. z. z o. z.

Ljubljana

Lokal

primeren za trgovino s sadjem ali delavnico za čevljarja, krojača ali drugo mirno obrt, se odda v Ljubljani, Celovška cesta št. 7, v hiši Konzumnega društva. Poizve se: Kongresni trg 2.

Štev. 257/1930 preds.

Razpis

Mestna občina celjska razpisuje službo

plinskega tehnika

pri mestni plinarni. Pogoji: popolna strokovna usposobljenost in večletna uspešna praksa, ki jamči tudi za uspešno vodstvo plinarne; jugoslov. državljanstvo; neoma-deževana preteklost; telesno in duševno zdravje. Plača po dogovoru. Pravilno kolkovane prošnje, v kojih je navesti tudi zahtevek glede prejemkov, je vlagati pri podpisnem mestnem načelnistvu

do 15. novembra 1930.

Prošnjam je priložiti razen rojstnega in domovinskega lista tudi usposobljenostna dokazila in službena spričevala v originalu ali pa oblastveno overjenem prepisu.

Mestno načelnistvo Celje,

dne 20. oktobra 1930.

Mestni načelnik: dr. Goričan s. r.

Razglas prodaje zemljišč!

Posestvo pokojnega Antona Šušteršiča v Zg. Šiški št. 23 se bo razprodalo potom prostovoljne javne dražbe na licu mesta v torek 4. novembra 1930 ob 1. uri popoldne (ob 13) in naslednje dni ob istem času.

Posestvo obstoji iz hiše, gospodarskega poslopja, vrta in dvorišča, štirih njiv, treh travnikov, osem gozdov in več stavbnih parcel od Vodnikov cesti in Kosovi ulici v Zgornji Šiški.

Celotna površina zemljišča meri okrog 15 ha. Prodala se bo vsaka parcela posebej, za stavbišče primeren svet pa po posameznih stavbnih parcelah.

Zdražitelji imajo pri dražbi položiti 10% vadija od vzklicne cene.

Pogoji plačila v treh mesečnih obrokih po odobritvi kupčije, ki je za prodajalce osem dni neobvezna.

Natančnejši vpogled pri Okrajnem sodišču v Ljubljani, soba št. 37, ali zapuščinskem oskrbniku Francu Šušteršiču v Zapužah, p. št. Vid nad Ljubljano.

Ljudska knjižnica iz založništva Jugoslov. knjigarn v Ljubljani: 29. zvezek: Savioček, IZPOD GOLICE, 30. Din, vez. 42 Din. — 30. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE, 28. Din, vez. 40 Din. — 31. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), Roman (s slikami), 32. Din, vez. 32 Din. — 32. zvezek: Keimich, ZAGORSKI ZVONOVI, Roman (s slikami), 30. Din, vez. 30 Din. — 33. zvezek: Bridges, NA POMOC, 30. Din, vez. 30 Din. — 34. zvezek: Brachet, CIRKUSKI OTROK, 28. Din, vez. 40 Din. — 35. zvezek: Brachet, CIRKUSKI OTROK, 28. Din, vez. 40 Din.

Hans Dominik:

Moč treh

Roman iz leta 1955.

Pogledal je Atmo. Nem pogovor z očmi. Atma je prikal in se obrnil k Silvestru. Erik je videl, kako se za zgrbančenim Indčevim čelom trudijo misli, da odstranijo zapreko. Videl je, ko se je Silvester z roko prijel za čelo, kakor bi hotel zadržati bežeč spomin...

Uspavalna Atmina moč je zmagala nad silo ljubezni.

Erik Truwor je prekinil molk.

»Nazaj k našemu delu! Videl sem tvoje načrte in pregledal tvoje račune. Daj mi pojasnila k temu.«

Silvester Bursfeld se je ozrl z zamišljenim izrazom učenjaka na papirje, ki so ležali pred njim.

»Vprašanje telenergetične koncentracije se mi je posrečilo rešiti. Misli si, da imam tu v naši hiši stroj, ki ima tisoč konjskih sil. Jasno je, da morem silo tu na mestu uporabiti za vse mogoče. Toda doslej ni bilo znano nobeno sredstvo, kako bi pustili to silo delovati strnjeno v eni točki na poljubno razdaljo. Pri vsakem poizkusu, da bi izžarili to energijo, se je oslabila, čim bolj se je razširila. Dokaza, ki bi držal, seveda ni. Tisoč konjskim silam mora biti vseeno, ali se uveljavijo tu ali na katerikoli zemeljski točki.«

Erik Truwor ga je prekinil:

»Če bi imeli tu milijon, če bi imeli sto milijonov konjskih sil, potem bi jih mogel ti uveljaviti na vsaki zemeljski točki?«

23

»Tako je. Na vsaki točki. Mogel bi silo stisniti na kateremkoli mestu avstralske pustinje ali Broadwaya v New Yorku v prostor enega lešnika. Mogel bi jo prikazati tudi v obliki razširjenih elektromagnetičnih polj. Vsak učinek je mogoč.«

Erik Truwor je zamišljen zmajeval z glavo.

»Sto milijonov konjskih sil v prostoru enega lešnika... v smodnišnicah vojskujočih se sil... to zadošča za večni mir.«

Silvester Bursfeld je pojasnjeval dalje:

»Strnitev sile je bilo izhodišče za moje delo. Premišljal sem dalje... Čemu bi proizvajal silo šele na enem kraju in jo na drugem uveljavljal, ko je vendar ves prostor prenapolnjen s preobilo energijo... Sklepal sem, da mora zadostovati, ako spustimo v prostor učinkovito krmilo. Samo neznatne množine posebne oblikovne sile, ki sproži na oddaljenem mestu prostorno silo.

Sklepal sem pravilno. Sklepanje ni kazalo nobene pomanjkljivosti. Toda praktična izvedba se ni hotela posrečiti.

Tako daleč sem bil, ko sem prišel v Trenton. Vsako prosto uro sem posvetil temu vprašanju. Dr. Glosin je imel tam dobro delavnico in dovolil mi je, da delam v njej. Takrat nisem vedel, da je izdajalec.

»Ki je izdal tudi tvojega očeta.« Soma Atma je izgovoril te besede.

Silvester se je ozrl liki sanjač, ki se mahoma prebudi.

»Slišal sem vedno, da je napadlo mojega očeta uporno kurdsko pleme. V Pankong Cou so mi pravili o tem... Kuansar... naš stari učitelj, je pripovedoval o tem...«

Atma je nadaljeval s svojim mirnim, zvonkim glasom: »Čemu bi pač kalil čisto zrelo mlade duše. Glosin, prijatelj tvojega očeta, ga je izdal. Navuči, Angleži, so tičali v ozadju. Oni so povzročili napad, ker je imel tvoj oče skrivnost velike iznajdbe... Do tu je vse jasno. Potem postaja negotovo.«

»Kaj je bil iznašel moj oče? Kje je ostal?« Razburjen je izdaval Silvester vprašanja.

»Ne vidim nič jasnega. Sigurno je, da ni več med živimi. Že dolgo ne. Drugače bi bil moj duh moral najti njegovega. Njegov izum je nudil moč. Nudil veliko moč. Zato so ga Navuči dali oropati.«

Erik Truwor je prekinil Indijca: »Pustite mrtve pri miru. Silvester, pripoveduj dalje.«

»...Govoril sem o Glosinu. V njegovi delavnici sem znova začel s svojimi deli... Previdno, kajti njegova radovednost je bila sumljiva. Nisem maral delati nepotrebnih zapiskov. Kar sem moral zabeležiti, sem napisal v tibetskem jeziku.

Mahoma mi je uspelo. Čez noč navdihnjenje. V sanjah sem videl žarilnik za oblikovno silo povsem natanko...«

Erik Truwor je neverjetno zmajal z glavo.

»Sanjske razrešitve... poznamo jih. Vse je v redu. Ko se prebudimo, pozabimo sanje ali pa je rešitev brez smisla... Sanje so pene...«

»Ne vedno. Dogaja se, da duh v spanju zapusti telo in gleda jasno.« Atma je to prigovoril. Silvester je nadaljeval: »Videl sem obliko in stikalo žarilnika še čisto razločno, ko sem se prebudi. Celo svojo pravo sem spravil v majhno skrinjico...«

»V mahagonasto?«